

राष्ट्रिय जीवन बीमा कम्पनी लिमिटेड
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, तह ९, व्यवस्थापक पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र (Paper II)
सेवा सम्बन्धी (Service Related)

खण्ड (A) - ७० अङ्क
(५ प्रश्न × १० अङ्क, १ प्रश्न × २० अङ्क)

१. प्रशासन र व्यवस्थापन (Administration and Management)

- १.१ सार्वजनिक प्रशासन: सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा, क्षेत्र र महत्त्व, प्रशासनिक सिद्धान्त, सार्वजनिक र निजी प्रशासनको तुलना, नयाँ सार्वजनिक व्यवस्थापन (NPM) र नयाँ सार्वजनिक सेवा (NPS), सुशासनका अवधारणा र अभ्यास (Public Administration: Concept, Scope and Importance of Public Administration, Administrative Principles, Comparison of Public and Private Administration, New Public Management (NPM) and New Public Service (NPS), Concepts and Practices of Good Governance)
- १.२ व्यवस्थापन प्रणाली: व्यवस्थापनको कार्य र प्रक्रिया, व्यवस्थापनका नवीन अवधारणा, व्यवस्थापकको भूमिका र चुनौती, व्यवस्थापनका समकालीन मुद्दा (Management System: Management Function and Process, Emerging Trends of Management, Role and Challenges of Manager, Contemporary Issues of Management)
- १.३ संगठनात्मक व्यवहार: संगठन संस्कृति, संगठनात्मक विकास, समूह गतिशीलता, मनोवृत्ति, संगठनात्मक प्रतिबद्धता, संगठनात्मक नागरिक व्यवहार, धारणा, व्यक्तित्व, संस्थागत सुशासन, सार्वजनिक सेवामा नैतिक मूल्य र मान्यता, समावेशीकरण सिद्धान्त र प्रयोग (Organizational Behavior: Organization Culture, Organizational Development, Group Dynamics, Attitude, Organizational Commitment, Organizational Citizenship Behavior, Perception, Personality, Corporate Governance, Ethical Values and Norms in Public Service, Inclusion Theory and Practice)
- १.४ संगठनात्मक वातावरणको मूल्यांकन: वातावरणीय सूक्ष्म परीक्षण तथा SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) विश्लेषण (Assessment of Organizational Environment: Environmental Scanning and SWOT Analysis)
- १.५ रणनीतिक व्यवस्थापन: अवधारणा, रणनीतिका प्रकार, रणनीतिक पिरामिड, दूरदृष्टि, ध्येय, लक्ष्य, उद्देश्य, प्रतिस्पर्धात्मक लाभ, वातावरणीय विश्लेषण, रणनीति निर्माण र कार्यान्वयन, रणनीति बेन्चमार्किङ, Blue Ocean Vs. Red Ocean रणनीति निर्माण र कार्यान्वयन, आउटसोर्सिङ, ग्रीन फिल्ड रणनीति (Strategic Management: Concept, Types of Strategies, Strategic Pyramid, Vision, Mission, Goal, Objectives, Competitive Advantage, Environmental Analysis, Strategic Formulation and Implementation, Strategy Benchmarking, Blue Ocean Vs. Red Ocean Strategic Formulation and Implementation, Outsourcing, Green Field Strategy)
- १.६ संगठनात्मक संरचना: संगठनात्मक ढाँचा, संगठन निर्माण, अधिकार र शक्ति संरचना, विकेन्द्रीकरण, संगठन विकास र परिवर्तन (Organizational Structure: Organizational Design, Organization Building, Authority and Power Structure, Decentralization, Organizational Development and Changes)
- १.७ निर्णय प्रक्रिया र समस्या समाधान: निर्णय प्रक्रिया, समूह निर्णय प्रक्रिया, निर्णय प्रक्रिया र सूचना प्रविधि, संकट व्यवस्थापन, द्वन्द्व व्यवस्थापन र गुनासो व्यवस्थापन (Decision Making Process

राष्ट्रिय जीवन बीमा कम्पनी लिमिटेड

प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, तह ९, व्यवस्थापक पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

and Problem Solving: Decision Making Process, Group Decision Making Process, Decision Making and Information Technology, Crisis Management, Conflict Management and Grievances Handling)

- १.८ नेतृत्व र नियन्त्रण: नेतृत्व, नेतृत्व गुण, सञ्चार, समन्वय, सुपरीवेक्षण, अनुगमन र नियन्त्रण (Leadership and Control: Leadership, Leadership Quality, Communication, Coordination, Supervision, Monitoring and Control)
- १.९ उत्प्रेरणा: उत्प्रेरणाका सिद्धान्त, सहभागिता, कार्य जीवनको गुण, कर्मचारी टर्नओभर तथा रिटेन्सन (Motivation: Principles of Motivation, Participation, Quality of Work Life, Employee Turnover and Retention)
- १.१० कार्यसम्पादन मूल्यांकन: कार्यसम्पादनको मूल्यांकन, कार्यसम्पादन मूल्यांकनको पद्धति र सीमा (Performance Appraisal: Performance Appraisal, Technique and Limitations of Performance Appraisal)
- १.११ मानव संसाधन व्यवस्थापन: मानव संसाधन प्रणाली, मानव संसाधन योजना, कार्य ढाँचा, कार्य विश्लेषण, कार्य विवरण (Human Resource Management: Human Resource System, Human Resource Planning, Job Design, Job Analysis, Job Description)
- १.१२ अनुसन्धान पद्धति: अवधारणा, वैज्ञानिक अनुसन्धान प्रक्रिया, निर्णय लिने र समस्या समाधानमा अनुसन्धानको महत्त्व, अनुसन्धान ढाँचा, साहित्य समीक्षा (Research Methodology: Concepts, Scientific Research Process, Importance of Research in Decision Making and Problem Solving, Research Design, Review of Literature)

खण्ड (B) - ३० अङ्क

(३ प्रश्न × १० अङ्क)

२. सम्बन्धित कानूनी व्यवस्था (Relevant Legal Provisions)

- २.१ नेपालको संविधान (Constitution of Nepal)
- २.२ राष्ट्रिय जीवन बीमा कम्पनी लिमिटेडको प्रबन्धपत्र, नियमावली (Memorandum of Association and Articles of Association of Rastriya Jeewan Beema Company Limited)
- २.३ राष्ट्रिय जीवन बीमा कम्पनी लिमिटेड कर्मचारी सेवा, शर्त तथा सुविधा सम्बन्धी विनियमावली, २०८२ (Employee Service, Conditions and Facilities Bylaw, 2082 of Rastriya Jeewan Beema Company Limited)
- २.४ बीमा ऐन, २०७९ र बीमा नियमावली, २०८१ (Insurance Act, 2079 and Insurance Regulations, 2081)
- २.५ जीवन बीमालेख सम्बन्धी निर्देशिका, २०७९ (Life Insurance Policy Related Directives, 2079)
- २.६ बीमकको संस्थागत सुशासन सम्बन्धी निर्देशिका, २०८० (Directives on the Corporate Governance of Insurers, 2080)
- २.७ कम्पनी ऐन, २०६३ (Company Act, 2063)
- २.८ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ (Public Procurement Act, 2063 & Public Procurement Regulation, 2064)

राष्ट्रिय जीवन बीमा कम्पनी लिमिटेड

प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, तह ९, व्यवस्थापक पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- २.९ सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ्ग) निवारण ऐन, २०६४ {Asset (Money) Laundering Prevention Act, 2008}
- २.१० श्रम ऐन, २०७४ (Labor Act, 2074)
- २.११ मुलुकी देवानी संहिता, २०७४ (करार सम्बन्धी व्यवस्था) {Civil Code, 2074 (Provisions Relating to Contracts)}
- २.१२ भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ (Prevention of Corruption Act, 2002)